

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

SEKRETARIAT Z-OY SZEFA KS
L.dz. DS-173-50/120
Data wpływu.....1.1.09.2020.....

Do druku nr 578

Warszawa, dnia 07 września 2020 r.

991100/0230-85/2020/ŁJ
UNP: 2020-00531505

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Dniu, ...

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 sierpnia 2020 r., znak: SPS-WP-020-71(5)/20, dotyczące *senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych*, przekazuję w załączeniu stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przygotowane przez Departament Legislacyjno-Prawny, w oparciu o opinie odpowiednich departamentów merytorycznych.

Łukasz Jędrzycki
CZŁONEK ZARZĄDU
Łukasz Jędrzycki

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP-020-71(9)20

Data wpływu .....

991100/0230-85/2020/ŁJ
UNP: 2020-00531505

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych

Po analizie przedłożonego do opinii projektu Zakład zgłasza następujące uwagi.

Do art. 1

Budzi wątpliwości zasadność dodania w art. 6 w ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej „ustawą emerytalną”, po pkt 6a nowego pkt 6b.

W przypadku, gdy ubezpieczony nie wykonywał żadnej pracy, okres pozbawienia możliwości wykonywania własnego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych może zostać zakwalifikowany jako okres składkowy na warunkach określonych w art. 6 ust. 2 pkt 6a tej ustawy, tj. jako okres niewykonywania pracy przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych. Jeśli natomiast ubezpieczony wykonywał inną pracę to okres ten został już zakwalifikowany jako okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy.

Jeżeli jednak ten dodatkowy okres składkowy miałby zostać wprowadzony należałoby określić w jaki sposób będzie dokumentowany. Wydaje się, że oceny przedłożonych dowodów może dokonać jedynie Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, analogicznie jak w odniesieniu do okresów wymienionych w art. 6 ust. 2 pkt 6a, tj. okresów niewykonywania pracy przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych. Należałoby zatem dokonać zmian również w art. 117 ust. 4 i 4a ustawy emerytalnej.

Do art. 3

1. Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się w odniesieniu do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem 1 stycznia 1999 r. opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Ponadto zgodnie z ust. 2 tegoż przepisu kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 ustawy emerytalnej, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwania życia, ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 tejże ustawy dla osób w wieku 62 lat. Dla ustalenia okresu, za który składki powinny być ustalone wskazane byłoby kierowanie się przepisami obowiązującymi w zakresie opłacania składek i ustalania ich wysokości w okresie represji.

Gdyby nawet przyjąć, że składki na ubezpieczenie społeczne powinny być opłacone za okres represji od przeciętnego wynagrodzenia to nie mogą być one waloryzowane w sposób wskazany w art. 3 ust. 3 projektowanej ustawy, tj. według wartości na dzień 31 sierpnia 2020 r. Wartość kapitału początkowego ustalana jest bowiem na dzień 1 stycznia 1999 r., a następnie waloryzuje się ją zgodnie z art. 173 ust. 4 i 5 ustawy emerytalnej (w przypadku ustalania wysokości emerytury

również zgodnie z ust. 5a). Proponowana zasada powodowałaby zawyżenie wartości kapitału początkowego.

2. Zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe i nieskładkowe. Natomiast podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18 ustawy emerytalnej, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Ustawa emerytalna w art. 15 ust. 2a stanowi, że w przypadku, gdy nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Przepis ten ma również zastosowanie przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Nie jest zrozumiałe wprowadzenie proponowanej regulacji w odniesieniu do okresów represji bowiem taka regulacja nie została wprowadzona do osób, które nie pozostawały w ubezpieczeniu społecznym z innych przyczyn.

3. Nie jest możliwe ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego oraz emerytury z urzędu (ust.3) bowiem aplikacja ustalająca kapitał początkowy oraz wysokość emerytury wymaga wprowadzenia odpowiedniego identyfikatora, którym jest numer PESEL, co jest możliwe wyłącznie na wniosek osoby uprawnionej.

Jednocześnie należy zauważyć, że projektowana regulacja wiąże się ze wzrostem obciążeń dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ustawie budżetowej na rok 2020 oraz w projekcie ustawy budżetowej na 2021 rok, do których plany finansowe FUS są załącznikami, nie uwzględniono skutków finansowych tej regulacji. Ponadto niezbędne jest zastosowanie 9-miesięcznego okresu *vactio legis* z uwagi na konieczność wprowadzenia zmian w systemach informatycznych Zakładu.

DYREKTOR
Departamentu Legislacyjno-Prawnego

Dominiła Anna

CZŁONEK ZARZĄDU

Grzegorz Jedyński